Сторінка Робітничого Запомогового Товариства

ПРАЦЯ Й ГІГІЄНА.

Всі ми знаємо, що основою нашого життя є праця. Одначе не завжди зверталося увагу на те, як працю оздоровити та зробити її найлекшою. І лише з появою машини, що спричинилася до збирання людей у великі колективи, довелось подумати про гігієну праці, бо виявилось, що за таких умов будь-яка хороба, що виникла на виробництві, шкідливість від нього, чи, нарешті, недоцільна організація самої праці — охоплювали, коли не всіх учасників даного колективу, то часто густо досить значну частину його.

Праця ставить людину в певні умови, до яких вона мусить пристосовуватись. Коли ж взяти на увагу, що людині доводиться працювати все своє життя, для нас стане ясно, який вплив повинна мати праця на свого виконавця. І дійсно, хоч-ен може помітити ріжницю поміж людиною, що робить важку фізичну роботу (приміром це буде вантажник), та якимсь шевцем-кустарем, що все своє життя сидить у брудній хатині, згорбившись над чоботом. Це будуть зовсім ріжні щодо свого фізичного розвитку люде. І хоч відомо що слабші люде частіш легшу працю собі й вибирають, проте, праця таки печать свою накладе, чи їй попадеться здоровий чи слабий суб'єкт, бо не всяку працю доводиться виконувати людині тими-ж самими членами тіла, органами чи системами їх.

Розуміється, вплив професії у формі певних хоробливих явищ не завжди, і не у всіх виявляється з однаковою силою, а з другого боку, він перідко буває однаковим у працівників ріжних трудових груп. Це залежить від однакового положення тіла робочого підчас роботи, від того, якими органами виконується дану роботу і т.д. Суми наведених умов приводять до того що, наприклад, розширення вен на ногах та плескату стопу мають і токарі й металісти, ливарники, поліграфи і пекарі та інші і все то від стоячого положення тіла підчас роботи.

Так само й пропуклини мають частіш не тільки ковалі, ливарники а й молотобойці та інші, себ-то люде важкої фізичної праці. Для пекарів характерно часте скривлення ніг у колінах в середину, що не тільки їх спотворює, а й робить з них інвалідів. Таких прикладів можна-б навести дуже багато.

Вплив праці з неменшою силою позначається й на техніці людини. Щоправда, в наші часи буйний розвиток техніки стирає ґраці поміж представниками окремих професій, бо того-ж таки чобота на фабриці шиє вже не один робітник, а десятки і всякий з них виконує лише одну якусь невеличку частку цього завдання. Здебільшого не буває автоматична праця біля машини, що в професійному розумінні ніби обезличує робітника. Та не все, одначе, виробництво вже є механізовано, а з другого боку й за машинного способу виробництва робітникові доведеться цілий робочий день свій або невіт ступно стояти або сидіти, працювати зігнувшись, чи те й друге разом. А це вже зле впливає на організм робітника, особливо коли він працює так цілі роки. Отже така зміна, коли з повного виробника якоїсь речі він став лише учасником її виготовлення, по суті справи не міняє: вплив праці та шкідливості не зникли, а лише змінились.

Робити, одначе, з цього висновок, що праця завдає людині лише шкоду — зовсім невірно. Як раз навпаки. Праця людині просто потрібна і не тільки з суто життєвих міркувань, а й через те, що вона для організму є фізіологічно, потрібна. Отже, справа очевидно не в праці, а в тому як її організувати та раціоналізувати, іншими словами, як зробити не тільки економічно корисною, а й здоровою. Отут і приходить нам на поміч гігієна, як наука, що займається не лікуванням доверщених уже інвалідів, кліків та інших хорих, про яких для прикладу згадувалось вище, а створенням таких умов по фабриках та заводах, які позбавили-б робітника від усіх отих лих, а саму працю зробили-б не лише необхідною, а й бажаною.

Гігієна, що зветься професійною, обслуговує людей праці — і тому з нею, себ-то з працею звязана нерозривно. Оберігаючи здоровля людей, вона вивчає ті ріжні чинники, що так чи інакше можуть їй підчас роботи шкодити. До цих чинників належить не лише оточення, в якому людині доводиться працювати, кліматичні умови, що роблять часом працю неможливою (спека, холод, вогкість, протяги тощо), довгочасність робочого дня, а й матеріяли, струменти та машини, з якими зв'язано трудове життя людини.

Отже професійна гігієна вивчає й їх, щоб успішніше боротися з шкідливостями, що від них повстають, супроводячи працю людини. *Д-р І. Страх*

ПОМОЖІМ СВОЇЙ ПРЕСІ.

Відділ Р.З.Т. в Трансконі, Ман., отримав відозву від центральних наших організаційних тіл, щоби поспішити з матеріяльною допомогою нашій укр. роб.-фарм. пресі в Канаді. Робітничо-фармерською пресою є: "У.Р.В.", "Ф. Ж." журнали "Робітниця" й "Світ Молоді".

Преса в нинішньому часі має велицю значіння для культурного світа. Преса, — це мізок, очі, вуха! Преса — це пятьмислова тварина, яка охоплює собою цілу громадську діяльність. І ту діяльність будеться пояснювати так, як вимагатимуть інтереси тих, які мають цю пресу в посіданні.

Нинішній світ розколений на два ворожі собі світи — це є: капітал і праця.

Капітал збудував і будує сильну пресу. Він заангажував величезну армію робітничої дітвори, яка по вулицях буржуазних держав викрикує наголовки буржуазних газет. Діти працюючої кляси поширюють не свою, а буржуазну пресу. Роблять її ріжну рекляму, щоби лише як найбільше чисел сплатити кожного дня. І капіталістична преса є сильна, є тим великаном, що хитро й мудро водить ціле суспільство так, як вимагають інтереси капіталістичної кляси.

Працюючі також мають свою пресу, яка бореться з пресою капіталістів. Але ця преса бліда, слабоцька. Слабонька, бо немає подостатком матеріяльних средств, щоби розвинути свою могутність й силу. Робітництво не зрозуміло ще, яка то сила криється в пресі. Чия преса сильніша, той все виходить побідником.

Капіталістична преса не знає переднівку. Вона завжди забезпечена.

Робітнича преса все переживає переднівок, а головно в літі. Тоді коли тепло, підприємства не вдаються, мало приходу для організації на місцях, так і мало приходу для преси.

Члени відділу Р.З.Т. в Трансконі, розуміючи скрутне положення нашої преси, вирішили влаштувати на 10-ге серпня ц. р. велику товариську забаву в користь преси.

Вирішено продавати тикети вже тепер по 25 центів. Також вирішено, що кожний член і членкиня є зобовязані купити цей тикет без огляду на те, чи будуть вони на цій забаві чи ні. Так рішили одноголосно всі члени Р.З.Т. в Трансконі.

Комітет тепер при праці, продає тикети. Скільки продасть він, побачимо пізніше. Комітетові сказано, що хто не хоче купити цього тикета, то треба записати його імя.

Ця забава має бути частинним мірилом нашої клясової свідомости. Вона має показати, як за багато розуміємо ми оцінити свою роб.-фарм. пресу, яка відзивається до нас за допомогою.

Про результат нашиму другим разом.

Трансконець.

Трансона, Ман.

ЧИ Р.З.Т. Є КОРИСНОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ?

Останніми часами деякі дезертири з Р.З.Т. зачали містити свої дописи на сторінках ворожої преси в тій цілі, щоби підкопати довіря членів до Головного Заряду цеї організації і спинити її постійний зріст.

Вони твердять, що Р.З.Т. не помагає своїм членам, а його провідники хочуть завести членів під дурну хату. До таких заключень дійшов бувший член відділу Р.З.Т. в Енсонвил, який не мав де висказати своїх "жалів" і забіг на сторінки "ліберальної" газети "К. Ф."

Говорили, що Р.З.Т. не помагає своїм членам, значить, свідомо брехати. І я колись подібно думав, аж доки свідомі товариші не втягнули мене в ряди цеї організації.

Недавно довелось мені переконатися, що всяке базікання мальконтентів на сторінках жовто-блакитної преси, це свідома лож. Я захорував і мусів іти до шпиталю та піддатися операції. Вже другого дня по операції відвідали мене опікуни хорих, як теж і інші члени місцевого відділу Р.З.Т. Через цілий час мого побуту в шпиталі відвідували мене товариші регулярно кожного дня. Це здивувало лікаря і він запитав мене, що за причина тих частих та численних відвідин. Я відповів, що це є члени Робітничого Запомогового Товариства, до якого і я належу. "Це є дуже добра річ, про яку мені не доводилося ще чути" — відповів лікар.

Товариші, які ще стоять поза рядами такої корисної організації, як Р.З.Т., повинні не отягатися, але чимскорше записатись в члени нині, бо завтра може бути вже за пізно. Не звертайте товариші уваги на дезертирів Р.З.Т., які вступили були до організації, хто знає в яких цілях. Не слухайте їх базікань, що Р.З.Т. не приносить своїм членам ніякої користи. Я отримав запомогу в сумі $79.50 за час моєї слабости без найменшого клопоту. Ці гроші мені придалися і то дуже. А окрім цего і слабість мені видавалася декшою тому, що товариші відвідували мене регулярно і потішали, як могли.

Никола Фівчик.

Енсонвил, Онт.

ДО Р.З.Т. ВПИСУЮТЬСЯ НОВІ РОБІТНИКИ.

Ухваленим деяких нових постанов та зміненням деяких точок статута, Пята Конвенція Р.З.Т. може і не сподівалася, що цим вона винайшла добре мірило серед своїх членів. Зараз дається бачити, котрі члени вступили до Р.З.Т. для того, щоб поставити організацію на трівкі підвалини і користати з неї в часі каліцтва або дійсної слабости, а котрі вписалися на те, щоби користати з неї дуже часто навіть і тоді, коли їх до цього не примушують обставини.

Це виявляється зараз найкраще в опоздаткуванню на приют. Такі члени відмовились від цього опоздаткування, бо після їх думки вони вписались до Р.З.Т. не нате, щоби йому платити, але нате, щоб воно їм платило навіть тоді, коли це повинно платити.

Ці невдоволені члени перестали платити свої місячні вкладки і на підставі статутів перестали бути членами. Вони ніби то хотіли саботажувати Р.З.Т., думаючи, що цей саботаж доведе організацію до упадку. Та помилилися. На місце невдоволених членів прийшли нові, свідомі члени, які не мають на цілі використовувати організації при першій лінцій нагоді, але хотять забезпечити її матеріяльно, хотять сплатити довг на приюті, в якому мають знайти захист немічні наші члени.

Р.З.Т. розвивалося і дальше буде розвиватися, бо за ним є правильний шлях і гарна ціль, якої "наші невдоволені" не добачували.

Гемілтон, Онт. *Ів. Л—к.*

НЕ ПЛАЧТЕ, БО ВИ ВЖЕ ПОЇХАЛИ.

Якось припадково попало мені в руки число "Кан. Фармера" з дня 19. червня і прочитав я в ньому допис з Енсонвил бувшого члена Р.З.Т.

Цей сбібняк накидається на передових членів нашої організації й говорить нісенітниці, що мов-бто ці члени зорганізували Р.З.Т., а зараз самі його розбивають.

"Бувший член", стоячи в організації довгий час, почнен був завдати собі трохи труду і перечитувати статут, а тоді був би знав, що передові члени не мають найменшого права зміняти статут Р.З.Т. Його можуть змінити лише делеґати, яких кожний відділ висилає на річну конвенцію Р.З.Т.

Згаданий дописувач належав до того типу членів, що, прийшовши на збори, сидять тихенько по кутах, та старається все щось винюхати. Коли наш відділ вибирав делеґата на річну конвенцію, то "бувший член" сидів десь в бурьянах. Чому не прийти було на збори і не піддати делеґатові якусь корисну пропозицію та зажадати, щоб він предложив був її на річній конвенції Р.З.Т.?

Видно, що наш "бувший" не мав часу прийти на збори, певно на хрестинах забаклявся, а зараз розплакався, що робітничі організації не знають нічого лише агітувати за грішми. Ви, дописувачу, нічого ніколи не давали, отже не маєте причини плакати.

Треба "бувшому" продуши ти добре очі і прочитати статут та не говорити, що від тепер лише ті відділи зможуть висилати на конвенцію делеґата, які числять 50 членів, а передше кожних 25 членів мали право висилати одного делеґата. Це зроблено на те, говорить "бувший член", щоб Головний Заряд мав більшу диктатуру над членами. Ану возьміть до рук статут Р.З.Т. і прочитайте його добре, чи не плюнете собі опісля в лице за таке перекручування фактів?

В статуті стоїть і нині, що кожний відділ має право висилати на конвенцію одного делеґата, а ті відділи, що мають більше, як 50 членів можуть висилати більше.

Вкінці радить "бувший", щоб члени приглянулися добре своїм провідникам, бо вони можуть завести їх під дурну хату.

Це вже наша справа, плаксивий дописувачу, як ми маємо відноситися до своїх провідників. Можу сказати вам, що такі осібняки як ви, не підкопають нашого довіря до наших провідників.

Капуста.

Енсонвил, Онт.

ТОВАРИШ СОРОКА.

Перед кількома днями помер в тюрмі в Ленчиці, в Польщі, політичний вязень Сорока, селянин-українець. Засуджений в славнім володимирськім процесі на 4 роки тяжкої вязниці, т. Сорока захорував в страшних обставинах фашістських каземат на сухоти. Хороба побила чимраз більший застрашаючий поступ — тільки скоре звільнення і відповідне лічення на волі могли вратувати життя борця українського угнетеного народу. Але прокуратор, на підставі наказу згори, оставав глухий на всілякі домагання родини хорого і т. Сорока закінчив життя по кількамісячних муках в темній тюремній ямі.

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)

Десятки обіймів і сотні нетерплячих запитань зустрічають Чухновського. Але Борис Григорович поспішає в лазарет, де його чекають Маріяно і Цаппі. Тай й справді, вони перші мають право стиснути руку Чухновському. Мені теж це до речі, — в темному проході під трапом мені щастить рішуче загородити дорогу Чухновському і я настирливо вимучую з нього першу розповідь.

"До острова Карла ми йшли на 50—100 метрів заввишки. Коло островів Карла XII і Фойн була добра видимість. Від цього місця я повів літак до Лей-Сміт і далі на острів Грет. Тут я зміркував, що місце перебування групи Вільєрі десь має бути посередині величезної просторині води. Це було абсурдом. Пройшовши десять миль до півночи від острова Грет, я переконався, що через зрушення льодів район можливого місцеперебування групи Вільєрі помітно поменшав. Видимість погіршала. Насовувався туман. Коли виявилась потреба припинити шукання групи Вільєрі, я повів літак назад. Радіо з "Красіна" повідомило нас, що видимість навколо льодорізу менша як на три милі. У нас тоді була краща видимість. Підходячи до островів Фойн і Карла XII, ми потрапили в першу хвилю туману. Іти на тій самій височині не можна було. Довелося знизитися знову до 50—100 метрів. Гадаючи, що в районі цих двох островів може бути група Мальмгрена, я взяв трохи на північ від прямого шляху до "Красіна", маючи намір по змозі дослідити район між островами. Справді, трохи на північ від прямої лінії, що сполучує остров Карла XII з островом Фойн, ми побачили групу людей, над якою я зробив кілька кругів, щоб яко-мога точніше визначити її місцеперебування і нанести цей пункт на мапу.

Мої товариші стверджують, що їм, так само, як і мені, здалося, що на самому торосі є два чоловіки, з яких один махав ганчіркою, а недалечко від них щось покладено виглядом літери "А".

Побачивши групу, я повів машину до "Красіна". Коли ми були мабуть так як за милю від "Красіна", туман зробився такий густий, що нам не пощастило побачити льодорізу, і ми не могли відшукати аеродрому, не взажаючи на неодноразові спроби підійти до нього, з усіх боків. При цьому літак ішов так низько, що Олексієву довелося зібрати антену. Отже, ми порушили з вами радіо-звязок.

Втративши надію найти корабель і витративши дві третини горючого, я вирішив шукати місця, щоб спуститися десь коло берегів миса Планет. Коло миса Вреде я сів на лід берегового припаю. Однак, поверхня здавалася рівною лише через брак гострого освітлення, що давало б тіні.

В кінці пробігу літак наткнувся на ледяний поріг, вкритий згори снігом. Шасси зіпсовано саме об цей поріг, але літак по інерції пройшов ще трохи по льоду і сів. При цьому пошкоджено гвинти бокових моторів і цілком знесено лижне шасси... Ну, не сердитесь, докладно поговоримо пізніше, а тепер поспішаю в лазарет"...

За Чухновським зачинились скляні двері санітарної каюти. За ними відбувається зустріч спророкованих на смерть Маріяно і Цаппі з Чухновським, що врятував їх. Ніхто з нас не знає, що там відбувалося. Через 15 хвилин Чухновський виходить від італійців і, відвернувшись від мене, швидко йде в каюту. Я йду ловити Блуфштейна, якого на правах старого соживця хочу вимусити докладно розповісти про життя групи на Кап-Вреді.

Проковтнувши кілька склянок гарячої кави, Блуфштейн розлігся на ліжкові в каюті лікаря (його ліжко, так само, як і моє, відведене пораненим італійцям). Мов перед духівником, він витискує з себе слова розповіди.

П'ять днів на Кап-Вреді.

"Ну що ж, обставини нашого літання ви знаєте. Але, як то кажуть, бог судця тим, хто готував для нас запас харчів. На нас п'ятьох припадало десять бляшанок м'ясних консервів, десять бляшанок консервованого молока, два кільо масла, трохи огидних галет і дуже мало чоколяди. І то, власне кажучи, все це зовсім було не для нас, а для групи Вільєрі. Ото б ускочили ми, коли б, справді, найшли групу і скинули їй свої запаси. На всіх нас дано одну гвинтівку і 50 набоїв. У нас був ще примус, який, як виявилося, не функціонував. Звісно, маючи з собою таких майстрів, як Олексієв і Шелагін, ми його полагодили і першого таки вечора зварили собі вечерю, з м'ясних консервів, розігрітих у сніговій воді.

Ви пам'ятаєте ту бензинову лійку, яку ви наклали мені снігом перед стартом. Ця-проклятуща лійка була не лужена, а вкрита оливом. На жаль, ми довідались про це, тільки попивши з неї. Нам усім погрожувала неприємність легкого отруєння, а жадних протиотрут у нас не було. Довелось тут таки витратити на кожного по цілій бляшанці молока. Аптечки ми, звісно, забулись на "Красіні". На щастя, ні на кому з нас отруєння не відбилося, крім бідолаги Шелагіна, який увесь час нашого перебування на Вреді ходив, держачись за живіт.

Коли ми попоїли, настрій у всіх покращав. Найперше ми перевірили запаси наших харчів і прийшли до висновку, що нам вистачить їх днів на п'ять. Однак, Страубе, помацавши в кешенях, витяг пачку червінців і, стрибаючи на одній нозі, весело заявив:

— Ну, хлопці, сумувати не годиться. Ми забезпечені фінансами на цілий місяць. А я не думаю, що тут, у ведмедів, ціни не вищі за норвезькі. 10 червінців — 200 крон, по 40 крон на брата. Не тільки прохарчуємося, а ще й зуміємо купити у ведмедів пару їхніх шкірок.

Однак, коли ознайомилися з околицями Вреде, оптимізм Страубе трохи поменшав. У ведмедів не було не тільки крамниць, подібних до норвезьких, а навіть і найгіршого кооперативу. Нам довелося піти в глибину півострова, шукати харчів: Вся надія тепер була на гвинтівку і 50 набоїв. Цього було небагато, особливо, коли взяти до уваги наше вміння стріляти.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ Й ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ" одинокий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: $4.00 на рік, $2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" одинокий дійсно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фармерства. Передплата: $2.00 на рік, $1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" одинокий журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: $1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" одинокий журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на повищі часописи й журнали посилайте або на імя кожного часопису зокрема, або на імя й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.

Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.